

Antagen 2011-02-22

SÅ SER DITT SKELLEFTEÅ UT 2030

Fördjupning av översiktsplanen
för Skellefteå kommun

SKELLEFTEDALEN
Del 2: Planförslag

Skellefteå kommun
931 85 Skellefteå

0910-73 50 00
kundtjanst@skelleftea.se
www.skelleftea.se/skelleftedal

Fördjupning av översiktsplanen för Skellefteå kommun: Skelleftedal

Projektledare: Lars Berg och Rebecca Bohman
Projektgrupp: Lars Hedqvist, Thorbjörn Johansson, Maria Liinasaari, Peter Lundström,
Jens Tjernström, Richard Widman, Harriet Wistemar
Styrgrupp: Lars Hedqvist och kommunstyrelsens arbetsutskott
Tjänstmän från kommunens förvaltningar har deltagit i framtagandet av handlingarna

§ 24 Dnr 2010-000167 212

Fördjupad översiktsplan för Skellefteådalens

Sammanfattning

Ett förslag till ny fördjupad översiktsplan för Skellefteådalens har tagits fram. Planen omfattar Skellefteådalens dalgång från Myckle i väster till Skelleftehamn i öster. Planförslaget visar förslag på målsättningar och utvecklingsstrategier för hela tätortsområdet fram till år 2030. Planförslaget omfattar utveckling som rör befolkning, bostäder, näringsliv, kommunikationer, utbildning, livsmiljö med mera. Planen har varit föremål för både samråd och utställning. Planförslaget betraktas nu klart för beslut.

Kommunfullmäktiges beslut

Den fördjupade översiktsplanen fastställs.

Reservation

Samtliga ledamöter tillhör Centerpartiets, Folkpartiets, Kristdemokraternas, Miljöpartiets och Vänsterpartiets fullmäktigegrupper reserverar sig mot beslutet vad avser ny bro i Centrum.

Samtliga ledamöter tillhörande Moderaternas fullmäktigegrupp reserverar sig mot beslutet med skriftlig motivering som redovisas sist i protokollet.

Inlägg

Agneta Hansson (V), Daniel Öhgren (C), Rune Wästerby (MP), Håkan Lindh (FP), Maria Wiksten (C), Andreas Löwenhök (M), Britta Rådström (S), Carl-Göran Lundmark (S), Lars Åhman (FP), Birgitta Burström (FP), Harriet Classon (S), Bert Öhlund (S), Jan-Erik Engman (MP), Joakim Wallström (V), Hans Brettschneider (MP) och Kurt Vallmark (C) yttrar sig.

Yrkande 1

Agneta Hansson (V) yrkar att vägreservatet för en ny bro vid Centrum tas bort ur planen.

Yrkande 2

Rune Wästerby (MP) yrkar att bebyggelseområdet i älven (Stadsholmen) tas bort ur planen.

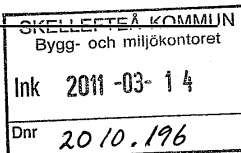
Beslutsgång 1

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag och Agneta Hanssons yrkande var för sig under proposition och finner att kommunfullmäktige bifallit kommunstyrelsens förslag.

Votering begärs och verkställs över följande godkända voteringsproposition:

”Den som stöder kommunstyrelsens förslag röstar ja. Den som stöder Agneta Hanssons yrkande röstar nej.”

Beslutsgång 2

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag och Rune Wästerbys yrkande var för sig under proposition och finner att kommunfullmäktige bifallit kommunstyrelsens förslag.

Votering begärs och verkställs över följande godkända voteringsproposition:

”Den som stöder kommunstyrelsens förslag röstar ja. Den som stöder Rune Wästerbys yrkande röstar nej.”

Omröstningsresultat 1

Vid uppropet avges 33 ja-röster och 26 nej-röster. 6 ledamöter avstår från att rösta. Hur var och en röstat framgår av bilagda voteringslista.

Omröstningsresultat 2

Vid uppropet avges 57 ja-röster och 6 nej-röster. 2 ledamöter avstår från att rösta. Hur var och en röstat framgår av bilagda voteringslista.

Skriftlig reservation

Moderaterna avstår från att delta i voteringen om centrumbro ska strykas ur den fördjupade översiktsplanen för Skellefteådalens.

Bakgrunden till detta är att vi i närtid inte vill se någon centrumbro. Samtidigt så sträcker den fördjupade översiktsplanen över en längre tid och vi vill inte avfärda en centrumbro som en tänkbar trafiklösning för framtiden.

Moderaterna grundläggande hållning är att en centrumbro i dagsläget är en felaktig prioritering. Vi tycker att man måste ta tag i Skellefteås trafik- och innerstadsluftsproblem i rätt ordning. För Skellefteås trafikflöden och innerstadsluft är det betydligt viktigare att få till en ny E4-förbifart. Först efter att vi har utvärderat den nya E4-sträckningens följder på trafikflödena bör slutligt ställning till en centrumbro tas.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokoll 2011-02-01, § 80
Kommunledningskontorets/tjänsteskrivelse 2011-01-17
Utlåtande 2011-01-10
Planförslag
Miljökonsekvensbeskrivning
Förutsättningar

Beslutet sänds till:

Byggnadsnämnden
Kommunledningskontoret/planeringsavd
Bygg- och miljökontoret/Carl-Henrik Barnekow

Länstyrelsen
Västerbotten

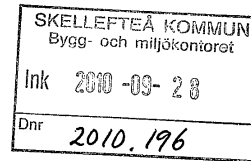
Granskningsyttrande

Datum
2010-09-24

Ärendebeteckning
401-4998-2010
Arkivbeteckning

1(3)

Skellefteå kommun
Bygg- och miljökontoret
931 85 SKELLEFTEÅ

Utställning av den fördjupade översiktsplanen för Skellefteå kommun

Översiktsplanen är utställd för granskning under tiden 5 juli till 24 september 2010.

Efter genomförd utställning avser kommunen att anta översiktsplanen enligt 4 kap 11 § plan- och bygglagen (PBL).

Länstyrelsen har tidigare avgivit ett från statlig sida samordnat samrådsyttrande daterat 2010-05-12 och noterar att de flesta av synpunkterna i samrådsyttrandet har tillgodosetts i utställningshandlingen.

Planförslaget i dess utställningsversion, som har varit tillgänglig på kommunens hemsida, har remitterats till berörda statliga myndigheter och sakområden inom länstyrelsen.

GRANSKNINGSYTTRANDE

Enligt bestämmelserna i 4 kap 2 § PBL ska granskningsyttrandet fogas till planen. Det har begränsats till de frågor som anges i 4 kap 9 § PBL.

Övriga synpunkter av vikt inarbetas också i granskningsyttrandet.

Riksintressen

Kommunikationer

Såväl befintlig som framtida sträckning av E4 förbi Skellefteå utgör riksintresse för kommunikationer enligt Trafikverkets beslut 2 juli 2010.

Östra leden är en av flera sträckningar som utreds i vägutredningen inom Skellefteåprojektet. Vägutredningen kommer efter avslutat samråd och utställning fram till vilken vägsträckning av de idag studerade korridorerna som rekommenderas. Dessa kommer att smaltas av och bortval kommer att ske under utredningens gång. Eftersom den fördjupade översiktsplanen föregår vägutredningens val av korridor bör ytterligare mark reserveras. Den korridor som i fördjupningen avsätts för ny E4 söder om älven vid Anderstorp är för smal och rak med hänsyn till den sträckning som rundar berget och som studeras i utredningen. Vägreservatet måste utökas för att möjliggöra en annan dragning.

Länstyrelsen
Västerbotten

Granskningsyttrande

Datum
2010-09-24

Ärendebeteckning
401-4998-2010

2

Det föreslagna bostadsområdet i de östra delarna av Anderstorp är beläget nära en framtida dragning av E4, vilket är tveksamt ur boendemiljösynpunkt då de nyttillkommande bostäderna utsätts för störningar. Av samma skäl bedöms det föreslagna bostadsområdet på Morohöjden vid Krongatan/Myntgatan som tveksamma. Den fördjupade översiktsplanen bör redogöra för hur riksintresset tillgodoses beträffande eventuella konflikter mellan riksintresset och planerade nya bostadsområden.

I planförslaget har Norrbottenbanans korridor genom de centrala delarna av staden smaltats av jämfört med den utredningskorridor för JU120 som beslutades av Banverkets generaldirektör i februari 2010. Om det finns stora avvikelser mellan järnvägsutredningens lösningar för passager genom centrala Skellefteå och kommunens fördjupade översiktsplan påverkar det möjligheten till tillåtlighet för Norrbottenbanan. Nuvarande planförslag skiljer sig mot järnvägsutredningen vad gäller korridorbredd och synen på hur nya järnvägen ska gå genom centrala Skellefteå. Kommunen bör i planförslaget redovisa både lösningar i markplan och i nedsänkt läge genom centrala Skellefteå samt reservera den korridor som beslutades i JU120.

Länstyrelsen bedömer med undantag av ovanstående invändningar att riksintressen är tillgodosedda.

Hälsa och säkerhet

Statens geotekniska institut (SGI) vill förtydliga att inom markerat utbyggnadsområde NV nära vattendrag som inte innefattas i Räddningsverkets (MSB:s) översiktliga stabilitetskartering bör mark för bostadsbebyggelse med förutsättningar för skred och ras översiktligt bedömas.

Inom utbyggnadsområde för bostäder nära starkt sluttande terräng med eventuella risker för ras- och skred i lös jord och risker för ras i fast jord och berg bör förutsättningar för skred och ras översiktligt identifieras. Detta kan tydliggöras i den fördjupade översiktsplanen förslagsvis utifrån lokal kännedom och tillgängligt geologiskt och topografiskt kartmaterial. SGI vill betona vikten av att hänsyn tas till förväntade klimatförändringar där bebyggelsens brukstid är beaktad.

I planförslaget bör texten som berör trafikbuller revideras. Det ska framgå att endast i undantagsfall kan ny bostadsbebyggelse godtas utefter trafikleder som medför bullernivåer mellan 60 och 65 dB(A) om tyst eller ljuddämpad sida kan anordnas, att fasader med minst ljudklass B anordnas samt att uteplatser kan ordnas så det ska gå att vistas där utan att störas av buller.

Med hänsyn till den fördjupade översiktsplanens utformning i detta planeringskede har länstyrelsen, utöver ovanstående invändning, inte någon erinran utifrån PBL 4 kap 9 § punkt 4. Detta hindrar inte att det senare i planeringen, som detaljplanering eller miljöbalksprövning kan visa sig nödvändigt att ompröva föreslagen mark- och vattenanvändning i vissa delar.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen bedömer att miljö kvalitetsnormerna bör kunna tillgodoses genom de riktlinjer för fortsatt planering som kommunen redovisar.

Den fördjupade översiktsplanen har inverkan på miljö kvalitetsnormerna (MKN) som finns för luft och vatten och detta beskrivs och behandlas under olika avsnitt i planhandlingarna *Förutsättningar* och *Miljökonsekvensbeskrivningen*. Det vore en fördel om det i *Planförslaget* redovisas ett eget avsnitt som sammanfattar inriktningen och strategier i planeringen som medför att MKN för luft inte överskrids samt förtydligar riktlinjer och kommunens ansvar för att tillse att vattenförekomsterna har god ekologisk och kemisk status.

Strandskydd

Länsstyrelsen vill påpeka att generella inriktningar i fördjupningen inte kan anses vara en prövning av strandskyddsdispens och därmed utgöra ett skäl för avsteg från strandskyddsbestämmelserna.

Mellankommunala intressen

Länsstyrelsen har ingen erinran utifrån PBL 4 kap 9 § punkt 3.

Birgitta Norberg
Bitr. länsarkitekt

Maria Hessel
Planarkitekt

PLANFÖRSLAG

KONSEKVENSER

BESLUT	3	Företagande	19	Myckle	58
Beslut av Kommunfullmäktige	3	Livskvalitet	21	Norrböle	60
Granskningsyttrande av Länsstyrelsen	4-5	Kommunikationer	23	Prästbordet	64
		Teknisk försörjning	25	Sjungande Dalen	66
1 INLEDNING	8	3 FÖRSLAG ÖVERGRIPANDE	28	Skelleftehamn	68
Uppdraget	8	Bebyggelse	28	Solbacken (Degermyran)	70
Översiktsplanens roll	9	Infrastruktur	29	Stämningssgården	72
Planens syfte	9	Grönstruktur	31	Sunnanå	74
Framtiden	9	Plankarta	33-34	Södra Bergsbyn	76
Planeringsperspektiv	10	4 FÖRSLAG STADSDELARNA	36	Sörböle	78
Lagar som styr planeringen	10	Anderstorp	38	Tjärn	80
2 UTGÅNGSPUNKTER		Bergsbyn	40	Tuvan	82
FÖR PLANFÖRSLAGET	12	Bockholmen (Stackgrönnan)	42	Ursviken	84
Spelregler för stadsbyggandet	12	Centrala stan	44	Vitberget	86
Övergripande utbyggnadsstrategier	14	Degerbyn (Möbacken)	48	Älvsbacka	88
Rund stad som planeringsideal	15	Hedensbyn	50	Örviken	90
En fortsatt utveckling i staden bör ske stegvis	15	Morö Backe	52	5 REGLER OCH RIKTLINJER	
Staden och utbyggnaden	15	Moröhöjden	54	FÖR DETALJPLANERING	
Befolkning	18	Morön	56	OCH LOVGIVNING	93
Utbildning	18			6 RIKSINTRESSEN	133

1 INLEDNING

1 INLEDNING

Skellefteå kommun har fattat beslut om upprättande av en ny fördjupning av översiktsplanen för Skellefteå tätort och dess omgivning, det man kan kalla Skelleftedalen. Tanken är att planen ska spegla skelleftebornas behov och syn på samhällsutveckling. Vad som bör utvecklas och hur det ska ske.

Utgångspunkten har varit att försöka bestämma hur samhället ska se ut år 2030. Kommunen har tagit fram en vision och ett antal mål. För att nå dit krävs uppoffringar och resurser. Planen ska visa på vilka de är och hur man tillsammans ska arbeta för att nå dit man vill. Ambitionen är att översiktsplanen både ska vara reglerande samtidigt som den ska vara inspirerande och uppmanande. Planen utgår från en önskan att förbättra välfärden och livsmiljön. Det förutsätter både ekonomisk tillväxt och en bra hushållning med resurserna. Ekonomisk tillväxt kräver att många utför ett effektivt arbete och drar åt samma håll. Man måste samtidigt se till att utvecklingen är hållbar – den ska vara stabil och långsiktig.

UPPDRAGET

För Skellefteå kommun gäller den kommuntäckande översiktsplanen antagen 1991-10-22. Program för en ny kommuntäckande översiktsplan godkändes av kommunstyrelsen 2002. I programarbetet för den nya översiktsplanen förklarade sig Trafikverket (då Vägverket) beredda att parallellt med översiktsplanen och i samverkan med kommunen upprätta en förstudie för vägtransportsystemet i Skellefteå.

Under denna tidsperiod påbörjade även Trafikverket (då Banverket) ett intensivt arbete med utredningen kring Norrbotniabanan.

Kommunstyrelsen gav med anledning av detta ett nytt uppdrag 2003-05-13. Uppdraget innebar att man skulle skjuta fram den kommuntäckande översiktsplanen och istället arbeta fram en ny fördjupad översiktsplan för Skellefteå tätort och dess omgivning, det vi här kallar Skelleftedalen.

Den höga takten i förstudien till Norrbotniabanan, med sträckan genom Skellefteå som en viktig del, utgjorde en faktor. Planeringsarbetet initierades bland annat i syfte att stödja och vägleda arbetet med ett övergripande huvudvägnät i Skelleftedalen med koppling till flygfältet och sträckningen av Norrbotniabanan.

ÖVERSIKTSPLANENS ROLL

Enligt plan- och bygglagen (PBL, SFS 1987:10) ska alla kommuner ha en kommuntäckande översiktsplan. Översiktsplanens syfte är att ge vägledning och stöd i beslut om användningen av mark- och vattenområden, samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. I översiktsplanen ska kommunen redovisa allmänna intressen, markanvändning samt miljösituation. Planen kan även innehålla kommunens vision och vara dess strategiska dokument för den framtida utvecklingen. I översiktsplanen gör kommunen alltså avvägningar mellan olika allmänna intressen och dess anspråk på mark- och vattenområden, men däremot inga avvägningar gentemot enskilda intressen. Planområdet Skellefteå är en fördjupning av Skellefteå kommuns heltäckande översiktsplan och ett komplement till andra fördjupade översiktsplaner i och kring tätorten.

En fördjupning av översiktsplanen är inte juridiskt bindande, men är ett tungt beslutsunderlag eftersom den förankras genom planeringsprocessens samråd och insyn.

PLANENS SYFTE

Fördjupningen av översiktsplanen för Skellefteå är en utvecklingsplan, som visar hur Skellefteå kommun ser på mark- och vattenanvändning samt bebyggelseutveckling i Skellefteå.

PLANEN REDOVISAR:

- möjligheter och förutsättningar för tillväxt och hållbar utveckling
- underlag till en diskussion och beslut om utvecklingen i tätortsområdet ur ekonomiska, sociala och ekologiska dimensioner
- riksintressen, allmänna intressen, miljö- och riskfaktorer samt hur dessa ska beaktas
- riktlinjer för att upprätthålla och förbättra kvaliteten i bebyggelse och miljö
- hur vi fördelar resurser och hur vi stärker och utvecklar vår välfärd

Planen kommer att vara vägledande vid upprättande av detaljplaner, områdesbestämmelser samt när man prövar bygglov enligt plan- och bygglagen. Planen fungerar som ett beslutsunderlag när kommunen och andra myndigheter tar beslut som rör mark- och vattenanvändningen.

FRAMTIDEN

Framtiden är det mest spännande och oförutsägbara som finns. Ingen kan med någon säkerhet säga vad framtiden kommer att innebära. Hur kommer samhället att förändras och se sig om 20 år? Den långsiktiga planeringen måste därför vara flexibel och inte alltför detaljerad. Av programmet framgår kommunens visioner och mål samt vilka inriktningar som behövs för

att nå dit. Den nu föreslagna översiktsplanen konkretiserar den inslagna vägen. Man kan ha ambitionen att nå alla målsättningar och därmed styra utvecklingen.

Kommunens målsättning är att nå 80 000 invånare 2030, dvs. en ökning på 8 000. Den största delen av denna ökning (7 000) förutses ske i Skellefteå. Detta förutsätter en inflyttning till kommunen under perioden som ligger över tidigare toppnivåer. Inflyttningen förutses i första hand bestå av personer i arbetsför ålder och deras barn. Även i detta scenario kommer befolkningens åldersstruktur att förändras. Antalet personer över 65 år ökar samtidigt som antalet i åldern 20-64 år, trots nettoinflyttning, minskar. Antalet i skol- och gymnasieåldrarna minskar.

De samhällsförändringar vi ser i omvärlden kan, om de speglas lokalt, upplevas både stora och omvälvande. Samtidigt är Skellefteå som kommun och region ganska stabil och i grunden väl utbyggd. Bedömningen är därför att det enbart är delar av planområdet som i praktiken kommer att förändras och påverkas av den nya planen. Ändå har planen en mycket viktig funktion eftersom förändrade behov och nya företeelser måste tillgodoses med möjligheter. I planen är tanken att ta till vara historien och befintliga miljöer, tillgoda vad invånarna vill och behöver samt ta hänsyn till vad som händer i omvärlden. Ambitionen är också att ta fram en plan som fortlöpande kan förändras mot nya behov.

Inom planområdet Skellefte dalen är utvecklingen starkare än i kommunen som helhet. Skellefte dalen ökar både sin befolkning samtidigt som näringsliv och handel expanderar på olika sätt. En helhetssyn är dock viktig för att hela kommunen ska fortsätta att utvecklas på ett positivt sätt. För framtiden måste vår utveckling av befolkning och tillväxt alltså stärkas. Med färre yngre och fler äldre uppstår brister av arbetskraft och företagsutveckling samtidigt som kostnader för välfärden ökar. För att möta detta sätter kommunen en tydligt offensiv strategi som förutsätter expansion med ekonomisk tillväxt och stark samhällsutveckling.

PLANERINGSPERSPEKTIV

Översiktsplanen är långsiktig och ska binda samman och stadga olika beslut. Plan- och bygglagen reglerar inte hur långt planeringsperspektivet ska vara. Kommunfullmäktige har beslutat att tidsperspektivet för Skellefte dalen sträcker sig till 2030. Målet om en befolkningsökning på 7000 personer skulle då innebära en genomsnittlig befolkningsökning om ca 370 personer per år.

Det är viktigt att ställningstagandena i planen är långsiktigt hållbara, framförallt de grundläggande målen och värderingarna. Kommunen har tagit fram en vision och ett antal uppförande mål.

Samhället förändras idag i en allt snabbare takt och vissa delar i planen kan fort bli föråldrade. Nya pla-

neringsanspråk och intressen gör att fördjupningen av översiktsplanen kan behöva ses över kontinuerligt. En aktualitetsprövning av översiktsplanen ska enligt plan- och bygglagen ske minst en gång under varje mandatperiod, det vill säga vart fjärde år. Det stärker planens funktion som ett strategiskt vägledande beslutsunderlag.

LAGAR SOM STYR PLANERINGEN

PLAN- OCH BYGGLAGEN OCH MILJÖBALKEN

Den kommunala översiktsplaneringen regleras i plan- och bygglagen (PBL) samt i miljöbalken (MB). Båda lagarna uttrycker att planeringen ska ske utifrån ett övergripande och hållbart perspektiv.

PBL innehåller bestämmelser om planläggning av mark och vatten samt byggande. "Bestämmelserna syftar till att med beaktande av den enskilda människans frihet främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer", (lag 1987:10).

"Miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En

sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl".

SEKTORSLAGSTIFTNING FÖR JÄRNVÄG OCH ALLMÄN VÄG

För byggande av järnväg och allmän väg tillämpas egna sektorslagstiftningar. Dessa möjliggör för exploater, såsom Trafikverket, att ta annans mark i anspråk. Men för att kunna åberopa den möjligheten är det viktigt att den lagstadgade processen följs.

Planeringen av vägar regleras av framförallt väglagen (1971:948) medan planering och byggande av järnväg regleras av en rad lagar. De är miljöbalken (1998:808) samt lagen om byggande av järnväg (1995:1649). Miljöbalken tillämpas för själva trafikeringen. Den betraktas som miljöfarlig verksamhet och omfattas därmed av tillsyn. Järnvägslagen (2004:519) hanterar krav på järnvägens infrastruktur och trafik.

SEKTORSLAGSTIFTNING FÖR KULTURMILJÖ

Kulturminneslagen är en samlad lag som ger skydd för särskilt värdefulla kulturminnen, som fornlämnningar, synnerligen märkliga byggnader (byggnadsminnen), bebyggelsemiljöer samt kyrkor och äldre begravningsplatser.